

Protokół
z VII. posiedzenia Komitetu Monitorującego
program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027
(dalej: Komitet, KM FEŁ2027)
w dniu 19 września 2024 r. (forma: stacjonarna)

1. Rozpoczęcie spotkania

Uczestników powitała **Pani Joanna Skrzydlewska – Przewodnicząca Komitetu, Marszałek Województwa Łódzkiego**. Przedstawiła swojego zastępcę w Komitecie – **Pana Wicemarszałka Piotra Wojtysiaka**, który w Zarządzie Województwa Łódzkiego (dalej: ZWŁ) odpowiedzialny jest za program regionalny *Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027* (dalej: Program, FEŁ2027), i któremu podlegają departamenty odpowiedzialne za wdrażanie funduszy europejskich. Wskazała, że to z nim najczęściej trzeba będzie się kontaktować oraz będzie osobą, która będzie starać się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom osób, które aplikują i starają się pozyskać dofinansowanie w ramach naszego Programu.

Pani Przewodnicząca podziękowała również za udział w posiedzeniu przedstawicielowi Komisji Europejskiej: **Panu Matthieu Hornungowi**, który jest obecnie nowym opiekunem Programu w DG REGIO. Poinformowała, że dotychczasowy opiekun: Pan Grzegorz Orawiec rozstał się z Komisją Europejską (dalej: KE) i obecnie pracuje w ministerstwie.

Następnie wskazała, że w przesłanym porządku obrad zostanie wprowadzona zmiana polegająca na zmianie tematu, który przedstawi przedstawiciel KE. Zamiast Raportu Kohezyjnego i inicjatywy STEP (Platforma Technologii Strategicznych dla Europy) zaprezentowane będą informacje dotyczące zbliżającego się przeglądu śródkresowego.

W związku z brakiem sprzeciwu **Pani Przewodnicząca** poinformowała, że zmieniony porządek obrad został przyjęty oraz poprosiła **Panią Marzenę Sych-Sędzikowską – Członka Komitetu, Zastępcę Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej i Współpracy Zagranicznej** o omówienie tematu dotyczącego kryteriów wyboru projektów w ramach FEŁ2027.

Na zakończenie przypomniała jeszcze, że spotkanie będzie nagrywane w celu sporządzenia protokołu.

2. Kryteria wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 (w zakresie EFRR, EFS+, FST oraz PT)

Na wstępie, **Pani Marzena Sych-Sędzikowska** przypomniała, że w dniu 6 sierpnia 2024 r. przekazane zostały uczestnikom prac Komitetu projekty kryteriów wyborów projektu przyjęte przez ZWŁ w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (dalej: EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego + (dalej: EFS+) i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (dalej: FST). Do materiału zgłoszone zostały uwagi, które omówiono podczas spotkania warsztatowego. Przedstawiono również wówczas drobne doprecyzowania w pakiecie kryteriów dotyczących pomocy technicznej. Następnie, w dniu 4 września 2024 r. przesłany został poprawiony materiał, do którego nie zgłaszano już dodatkowych uwag. Jednak w ramach prowadzonych jeszcze prac, wprowadzono kilka

autokorekt, które zostały wczoraj przesłane, i które zostaną obecnie omówione żeby nie było wątpliwości co do zakresu wprowadzanych zmian.

W pierwszej kolejności dokonano doprecyzowania w kryterium z zakresu EFRR, dotyczącym zasad równościowych, które ma służyć lepszemu zrozumieniu przez wnioskodawców wymogów, jakie stawiane są inwestycjom dotyczącym infrastruktury lub usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych. Doprecyzowanie jest zgodne z zapisami FEŁ2027. Tożsama zmiana została wprowadzona w kryteriach z zakresu FST.

Kolejna, to korekta bardziej techniczna, wprowadzona w Priorytecie FELD.05 *Fundusze europejskie dla rozwoju lokalnego w Łódzkiem*, w działaniu w zakresie kultury i turystyki, które jest skierowane do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (dalej: ZIT). Przeniesiono tutaj zapis dotyczący typów projektów, ponieważ kryteria dostępu specyficzne dotyczą wszystkich typów projektów, natomiast kryteria punktowe dotyczą tylko dwóch typów: pierwszego i trzeciego.

Kolejne zmiany wprowadzone zostały w Działaniu FELD.06.03 *Infrastruktura zdrowotna*, a wynikają z uzgodnień z Ministerstwem Zdrowia. Równoległe do prac nad kryteriami w ramach KM FEŁ2027 prowadzone były uzgodnienia dotyczące Planu działań, w którym również znajdują się kryteria wynikające z rekomendacji Komitetu Sterującego do spraw koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia. W związku z uwagami, jakie dostaliśmy do nich z Ministerstwa Zdrowia, konieczne było usunięcie kryterium dotyczącego zgody Ministra Zdrowia. Zgodnie z informacją z Ministerstwa Zdrowia wskazano, że ten wymóg jest nadmiarowy i nie ma konieczności wskazywania go w naborze dotyczącym infrastruktury ochrony zdrowia psychicznego.

Usunięto również kryterium dotyczące wymogu, aby inwestycje w infrastrukturę i sprzęt szpitali odnosiły się jedynie do rozwoju opieki jednego dnia i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Zgodnie z informacją z Ministerstwa Zdrowia kryterium to jest nieadekwatne do zakresu tego naboru, gdyż już inne rekomendacje przeniesione na kryteria wyboru projektów pozwalają na zapewnienie odpowiedniego zakresu wsparcia, jeżeli chodzi o infrastrukturę zdrowia psychicznego.

Kolejne zmiany odnoszą się do kryteriów w zakresie EFS+. Usunięto z kryterium dotyczącego zgodności z typem projektu, typem beneficjenta oraz z celem zapisy odnoszące się do partnera, gdyż na etapie weryfikacji wniosku ocena ograniczona jest do weryfikacji zgodności wnioskodawcy z typem beneficjenta. Zgodnie z założeniami przyjętymi w EFS+, w ramach naszego Programu typy beneficjentów odnoszą się jedynie do wnioskodawców, a nie do partnerów. Chodzi bowiem o to, aby nie zawężyć katalogu partnerów i ułatwić wnioskodawcom wybór partnera, a tym samym realizację projektu. Ta zmiana odnosi się zarówno do kryteriów dotyczących projektów wybieranych w sposób konkurencyjny, jak i niekonkurencyjny.

Następna zmiana dotyczy Działania FELD.08.10 *Edukacja włączająca* i typu projektu odnoszącego się do edukacji przedszkolnej. Jest to zmiana techniczna dostosowująca wymogi do zapisów Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 (dalej: SzOP), które w tym działaniu wskazują limit *cross-financing* na poziomie 40% dofinansowania unijnego.

Pani Dyrektor przypomniała również, że podczas warsztatów przekazano informację o planowanej zmianie kryterium *Przygotowanie projektu*. Powodem jej wprowadzenia jest przede wszystkim zapewnienie maksymalnego punktowania tych projektów, które są w największym stopniu przygotowane do realizacji. Zmiana ma służyć przede wszystkim przyspieszeniu procesu wdrażania Programu.

Następnie **Pani Dyrektor** omówiła główne zmiany wprowadzane w kryteriach. Doprecyzowano kryteria dostępu oceny formalnej, jak i dostępu merytoryczne. W odniesieniu do EFRR dodano pakiet kryteriów w zakresie e-zdrowia oraz w zakresie instytucji otoczenia biznesu i ośrodków innowacji. Dokonano doprecyzowań również w kryteriach specyficznych do niektórych działań. Dużą, co prawda techniczną, ale mającą wpływ na cały dokument zmianą jest korekta wynikająca z wyodrębnienia działań dla poszczególnych związków ZIT. Dotychczas w każdym obszarze dotyczącym ZIT było tylko jedno działanie. W związku z tym, że są 4 Miejskie Obszary Funkcjonalne (dalej: MOF), wyodrębniono działania dla każdego MOF (Łódzki Obszar Metropolitalny; dalej: ŁOM), MOF Sieradz-Zduńska Wola-Łask, MOF Radomsko-Piotrków Trybunalski-Belchatów, MOF Tomaszów Mazowiecki-Opoczno) i każdemu przypisano odpowiednią alokację. Znalazło to odzwierciedlenie w SzOP, który wczoraj został przyjęty przez ZWŁ. Konsekwencją jest przypisanie kryteriów do tych nowych działań dotyczących ZIT.

W odniesieniu do EFS+ dokonano doprecyzowań w zakresie niektórych kryteriów. Dodano kryteria specyficzne dla ZIT ŁOM w Priorytecie FELD.07 *Fundusze europejskie dla zatrudnienia i integracji w Łódzkiem*, a także w Działaniu FELD.08.12 *Aktywność edukacyjna*. Dokonano też sformatowania dokumentu, aby zwiększyć jego czytelność.

W kryteriach w zakresie FST dokonano podobnych zmian technicznych, jakie były wprowadzane w przypadku EFRR w odniesieniu do kryteriów wspólnych, ponieważ i w EFRR i w FST występują w większości tożsame lub podobne kryteria wspólne. W SzOP dokonano wydzielenia nowych działań również w Priorytecie FELD.09 *Fundusze europejskie dla Łódzkiego w transformacji*, poprzez: przeniesienie części typów projektów z Działania FELD.09.01 *Gospodarka w transformacji* do nowego Działania FELD.09.06 *B+R dla transformacji*, również z Działania FELD.09.01 wyodrębniono nowe Działanie FELD.09.05 *Tereny zdegradowane w transformacji*, natomiast z Działania FELD.09.03 *Przestrzeń w transformacji* Działanie FELD.09.04 *Mobilność lokalna w transformacji*. Znalazło to również swoje odzwierciedlenie w wyodrębnieniu kryteriów wyboru projektów dla tych działań.

Jako pierwszy głos w dyskusji zabrał **Pan Janusz Mielczarek – Członek Komitetu, Starosta Łęczycki, reprezentujący Związek Powiatów Polskich**. Poinformował, że wraz z Panią Starostą Zgierskim dołączeni zostali do prac Komitetu, gdy prace nad obecnie procedowanymi kryteriami były już zaawansowane. W związku z tym zwrócił się do Przewodniczącej Komitetu z pytaniem, czy możliwe jest uzyskanie więcej czasu na zapoznanie się z materiałem i złożenie swoich uwag w późniejszym terminie.

Odpowiedzi udzieliła **Pani Małgorzata Zakrzewska – Członek Komitetu, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej i Współpracy Zagranicznej** informując, że uwagi mogą zostać zgłoszone w każdej chwili, natomiast rozpatrzone zostaną przy kolejnej zmianie kryteriów. Wynika to z konieczności przyspieszenia wdrażania, a to wymaga zatwierdzenia dziś omawianych kryteriów na potrzeby jak najszybszego uruchomienia

kolejnych naborów. Obecnie województwo łódzkie znajduje się w drugiej połowie województw jeżeli chodzi o wdrażanie, a celem jest uplasowanie się zdecydowanie wyżej, może niekoniecznie na pierwszym miejscu, ale choć w środku pierwszej połowy województw. **Pani Dyrektor** poinformowała, że kolejne posiedzenie Komitetu zaplanowano za ok. 2-3 miesiące, gdyż mniej więcej tyle czasu potrzeba na przygotowanie materiału, zebranie i opracowanie uwag, organizację warsztatów i sfinalizowanie materiału. Zatem przełom listopada i grudnia to termin, w którym dokonywane będą kolejne zmiany kryteriów. Dlatego uwagi zgłoszone teraz, na pewno zostaną rozpatrzone i ewentualnie wzięte pod uwagę w ramach kolejnej rundy zmian kryteriów.

Głos w tej sprawie zabrała jeszcze **Pani Marszałek Joanna Skrzydlewska** informując, że do grudnia nie zostaną ogłoszone wszystkie nabory we wszystkich działaniach więc bez obawy będzie jeszcze dużo czasu na wprowadzenie zmian w kryteriach.

W związku z brakiem dalszych głosów w dyskusji **Pani Marszałek** zarządziła głosowanie nad przyjęciem kolejnych uchwał tj.:

- Uchwały Nr 13/24 Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W głosowaniu udział wzięły 33 osoby, oddano 33 ważne głosy, w tym:

- 33 „za” podjęciem uchwały,
- 0 głosów „przeciw” jej podjęciu oraz
- 0 głosów „wstrzymujący się”.

Tym samym uchwała została podjęta.

- Uchwały Nr 14/24 Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

W głosowaniu udział wzięły 33 osoby, oddano 33 ważne głosy, w tym:

- 33 „za” podjęciem uchwały,
- 0 głosów „przeciw” jej podjęciu oraz
- 0 głosów „wstrzymujący się”.

Tym samym uchwała została podjęta.

- Uchwały Nr 15/24 Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 w zakresie Funduszu Sprawiedliwej Transformacji

W głosowaniu udział wzięły 33 osoby, oddano 33 ważne głosy, w tym:

- 33 „za” podjęciem uchwały,
- 0 głosów „przeciw” jej podjęciu oraz
- 0 głosów „wstrzymujący się”.

Tym samym uchwała została podjęta.

- Uchwały Nr 16/24 Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla priorytetów pomocy technicznej w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027

W głosowaniu udział wzięły 33 osoby, oddano 33 ważne głosy, w tym:

- 33 „za” podjęciem uchwały,
- 0 głosów „przeciw” jej podjęciu oraz
- 0 głosów „wstrzymujący się”.

Tym samym uchwała została podjęta.

3. Przegląd śródkresowy

Pan Matthieu Hornung reprezentujący Komisję Europejską (DG REGIO), przedstawił krótką prezentację na temat zbliżającego się przeglądu śródkresowego.

Podkreślił, iż w ramach przeglądu śródkresowego dokonywana jest analiza społeczno-ekonomiczna w skali kraju, a także regionu, w którego rozwój jesteśmy wszyscy zaangażowani. Obowiązek przeprowadzenia przeglądu śródkresowego wynika z rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, w ramach którego każde państwo członkowskie dokonuje przeglądu swoich programów i decyduje o rozdysonowaniu kwoty elastyczności. W praktyce oznacza to, że w pierwszej kolejności każdy kraj musi przedłożyć, najpóźniej do 31 marca 2025 r., ocenę wyników przeglądu dla każdego programu wraz z wnioskiem w sprawie ostatecznego podziału kwoty elastyczności, która w przypadku każdego państwa członkowskiego wynosi 15% alokacji i jest przyznana dla każdego priorytetu. To, że kwota jest przyznana nie oznacza, że można ją dysponować od początku wdrażania programu. Możliwość jej uruchomienia zostaje potwierdzona dopiero w wyniku przeglądu śródkresowego.

W procesie przeglądu jest możliwość wyboru 2 opcji. W przypadku pierwszej nie wnioskuje się o zmianę programu, a KE potwierdza jedynie kwotę elastyczności. Druga opcja oznacza, że region występuje z propozycją zmiany programu. W tym przypadku Komitet Monitorujący będzie miał za zadanie zatwierdzenie proponowanej zmiany. Komisja sugeruje, aby już podczas corocznego spotkania przeglądowego w Warszawie, planowanego w listopadzie br., rozpocząć rozmowę o planowanych zmianach w Programie. **Przedstawiciel KE** podkreślił, że zmiana programu musi wynikać z przeglądu, a nie odwrotnie.

Programowanie polityki spójności jest formalnie powiązane z Europejskim semestrem. Zalecenia dla poszczególnych krajów są jednym z punktów wyjścia do identyfikacji wyzwań, które należy uwzględnić w programach. Trzykrotnie już przedstawiane były szczegółowe wytyczne dotyczące programowania i przeglądu śródkresowego funduszy

polityki spójności w ramach europejskiego semestru, w związku z tym że polityka spójności jest instrumentem wdrażania zaleceń dla poszczególnych krajów i w niektórych przypadkach była już wykorzystywana do wspierania reform. Polityka spójności wspiera głównie inwestycje, ale jej celem jest również zachęcanie do reform za pomocą wypełnienia warunków podstawowych i warunków wstępnych, które są takie same dla wszystkich państw członkowskich i mają na celu zapewnienie podstawowych warunków dla realizacji skutecznych inwestycji. Jednocześnie, jak stwierdzono również w 9. Raporcie spójności (dalej: Raport), warunki wstępne przyspieszyły transpozycję i wdrożenie ustawodawstwa Unii Europejskiej (dalej: UE) oraz przyczyniły się do przyspieszenia niektórych reform i poprawy otoczenia inwestycyjnego. W tym roku Polska otrzymała 4 tak zwane zalecenia Rady, które powinny być wzięte pod uwagę przy dokonywaniu przeglądu oraz wynikających z niego ewentualnych zmian w programie. Podobnie, w przeglądzie należy uwzględnić wytyczne zapisane w Raporcie na temat polityki gospodarczej, społecznej, zatrudnienia, strukturalnej i budżetowej, w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego. W tym roku w Raporcie w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego znalazł się tak zwany punkt związany z przeglądem śródkresowym, który zawiera wytyczne odnośnie realizacji konkretnych priorytetów. Dodatkowo, w przypadku Polski, ale także wielu innych krajów członkowskich, znalazły się tam nowe, dodatkowe elementy uzależnione od sytuacji społeczno-ekonomicznej danego kraju. Polsce zaleca się rozwiązania w zakresie działań mających na celu lepszą integrację migrantów, zwłaszcza z Ukrainy, na przykład wsparcie administracji w przejmowaniu i integracji uchodźców. Drugim nowym elementem są rozwiązania dotyczące możliwości skorzystania z inicjatywy STEP, na które w Polsce jak dotąd nie ma zbyt dużego zainteresowania.

Pani Marszałek otworzyła dyskusję, wyrażając nadzieję na pojawienie się pytań do przedstawiciela KE odnośnie przeglądu śródkresowego i tego na co należy zwrócić szczególną uwagę przygotowując się do tego procesu. Następnie poinformowała, iż wskazana kwota elastyczności może się jeszcze zmienić. Choć możliwość przesuwania środków jest dość ograniczona, z pewnością podjęte zostaną negocjacje w celu zwiększenia możliwości wydatkowania w tych osiach priorytetowych, które cieszą się największym zainteresowaniem.

Pani Karolina Włodarska – Członek Komitetu, reprezentująca Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny wyraziła zadowolenie z faktu, iż SzOP został zmieniony i rozdzielono alokacje na poszczególne ZIT. Poinformowała, iż jak jej wiadomo, na kolejnym posiedzeniu ZWŁ zaplanowano podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia porozumienia, które udało się w ostatnich tygodniach wynegocjować bardzo szybko i w pozytywnej, nastawionej na kompromisy atmosferze. W kontekście przeglądu śródkresowego **Pani Karolina Włodarska** przyznała, że zdaje sobie sprawę, że obecnie oczekiwaniem wobec SŁOM jest zdecydowane przyspieszenie. W ostatnich tygodniach trwały prace nad aktualizacją harmonogramu składania wniosków o dofinansowanie w ramach ZIT dla ŁOM, w celu maksymalnego przyspieszenia. Przeprowadzono bardzo wiele rozmów z wnioskodawcami wchodzącymi w skład ŁOM, którzy pozytywnie zareagowali na te oczekiwania. Partnerzy zadeklarowali szybsze składanie wniosków o dofinansowanie, co z punktu widzenia wartości alokacji całego Programu być może nie robi wrażenia, jednak jest bardzo istotne na poziomie ŁOM. Wskazała, iż potencjał do przyspieszenia kontraktacji alokacji ZIT w ramach FEŁ2027, w nowej propozycji

harmonogramu wzrósł o ponad 65 mln zł, względem jego poprzedniej wersji. Prognozy wskazują, że jeżeli nie będzie w trakcie żadnych problemów, to ZIT dla ŁOM zostanie zakontraktowany do października przyszłego roku. Gminy, które są członkami SŁOM zdając sobie sprawę z tego czym jest przegląd śródkresowy są już w trakcie przygotowywania wniosków o dofinansowanie. Do końca października złożone zostaną pierwsze z nich, w ramach różnych działań, na kwotę dofinansowania łącznie z EFRR i EFS+ na 162 miliony złotych. Taki jest plan tylko przyszły miesiąc. Następne będą składane sukcesywnie do czerwca przyszłego roku. Wtedy planowane jest również, w zależności od kursu euro, osiągnięcie pełnej kontraktacji.

Pani Magdalena Krawczak-Rybczyk – Zastępca Obserwatora w Komitecie, reprezentująca Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi poprosiła przedstawiciela KE o informację, czy KE będzie miała zalecenia dla Instytucji Zarządzających w kontekście przeglądu śródkresowego jeśli chodzi o realizację zapisów komunikatu KE w sprawie długoterminowej wizji obszarów wiejskich do 2040 roku. W szczególności chodzi o wyniki raportu przedstawionego przez KE na wiosnę tego roku, czy też o to co znalazło się w samym komunikacie, czyli element dotyczący wykorzystania polityki spójności w celu rozwoju obszarów wiejskich.

Pan Matthieu Hornung poinformował, iż powyższa kwestia będzie przedmiotem dyskusji w listopadzie br., jednak KE stoi na stanowisku, że jest to priorytet.

Pan Piotr Czarzasty – Członek Komitetu, reprezentujący organizację pracowników Forum Związków Zawodowych zapytał o aktualne stanowisko KE odnośnie nietworzenia nowych monokultur w regionie transformacji. Powołał się na słowa Pana Grzegorz Orawca, który wskazywał, że zdaniem KE w regionie transformacji nie należy zastępować jednych monokultur innymi. Drugie pytanie dotyczyło dopuszczenia do zwiększenia możliwości produkcyjnych przez duże przedsiębiorstwa.

Pan Matthieu Hornung odpowiedział, iż toczy się jeszcze nieformalna dyskusja, ale być może już za parę dni pojawi się oficjalna decyzja w tej sprawie. Zdaniem KE filary w Terytorialnym Planie Sprawiedliwej Transformacji powinny zostać określone tak, żeby wzmacniać dywersyfikację transformacji. Głównym celem tego procesu jest właśnie eliminacja monokultur, dlatego priorytetem powinno być również wspieranie kształcenia. KE jest bardzo zadowolona z udziału Instytucji Zarządzającej FEŁ2027 w inicjatywie Groundwork realizowanej w ramach Pomocy Technicznej, co z pewnością także wpływa na realizację procesu transformacji w sposób zapewniający odejście od monokultury.

Pani Małgorzata Misiak – Zastępca Członka Komitetu, Zastępca Dyrektora Departamentu Funduszu Sprawiedliwej Transformacji udzieliła odpowiedzi odnośnie dużych przedsiębiorstw. Poinformowała, że już wkrótce na stronie internetowej zamieszczony zostanie formularz fiski dotyczącej inwestycji dużych firm. Założeniem jest wsparcie dwóch typów projektów, inwestycji produkcyjnych dużych przedsiębiorstw oraz ich działalności badawczo-rozwojowej. Procedura zbierania pomysłów potrwa do 15 listopada br. Poprzez aktywny na stronie internetowej formularz, duże firmy będą mogły zgłaszać propozycje przedsięwzięć do realizacji. Następnie, zgodnie z zapisami Rozporządzenia dotyczącego FST, podlegać one będą negocjacom z KE w kontekście ich wpisywania się w założenia transformacji oraz tworzenia nowych miejsc pracy. ZWŁ podjął decyzję o lokowaniu tych inwestycji w sektorach wysoko technologicznych, czyli

zgodnych z kierunkami rozwojowymi określonymi w Rozporządzeniu STEP, do których zaliczają się technologie zasobooszczędne, cyfrowe, czy biotechnologie. Dla strony społecznej i związkowej niezwykle istotne jest tworzenie przez te inwestycje nowych miejsc pracy. Obowiązkowym elementem fiski będzie zatem również analiza tak zwanej luki zatrudnieniowej, wskazująca liczbę stworzonych nowych miejsc pracy w kontekście sytuacji braku realizacji danego projektu.

Pani Małgorzata Zakrzewska dodała, że zidentyfikowanie takich inwestycji i wpisanie ich do Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Łódzkiego (dalej: TPST WŁ) nie będzie równoznaczne z uzyskaniem środków z Priorytetu FELD.09 *Fundusze europejskie dla Łódzkiego w transformacji*. Oznaczać to będzie wyłącznie możliwość skorzystania z udziału w procedurze naborowej.

W dyskusji głos zabrał także **Pan Paweł Osiewała – Członek Komitetu, Prezydent Miasta Sieradza, reprezentujący Związek Miast Polskich**, który zwrócił się do Instytucji Zarządzającej FEŁ 2027 jako reprezentant samorządów tworzących MOF Sieradz-Zduńska Wola-Łask, z prośbą o wydłużenie terminu zakontraktowania 75% przyznanej alokacji, z I na III kwartał 2025 r. Jako powód wskazał przedłużające się prace nad Strategią ZIT dla MOF Sieradz-Zduńska Wola-Łask, spowodowane dużą liczbą uzgodnień z Urzędem Marszałkowskim Województwa Łódzkiego (dalej: UMWŁ). Wyraził obawę, iż do końca marca 2025 r. nie będzie realnej możliwości zakontraktowania aż 75% alokacji.

W odpowiedzi, **Pani Marszałek Joanna Skrzydlewska** przywołała deklarację Pani Karoliny Włodarskiej, iż w ramach ŁOM do końca października przyszłego roku zakontraktowane zostanie już 100% alokacji.

Pani Karolina Włodarska potwierdziła uzupełniając, iż wnioski o dofinansowanie zostaną złożone maksymalnie do czerwca 2025 r.

Pani Marszałek podkreśliła, iż osiągnięcie 75% kontraktacji w ramach ZIT powinno nastąpić w I., a ostatecznie w II. kwartale 2025 r. Wynika to z konieczności zapewnienia potencjalnym Beneficjentom dostatecznego czasu na przygotowanie projektów oraz jak najszybszego przekazania im wsparcia. **Pani Marszałek** zauważyła, iż odkładanie kontraktowania negatywnie wpływa na pozyskanie wsparcia dla danego obszaru. Wyraziła także przekonanie, iż biorąc pod uwagę zaradność, operatywność i doświadczenie poszczególnych samorządów, będą one gotowe, żeby do końca I., a najpóźniej II. kwartału 2025 r. osiągnąć 75% kontraktacji. Podkreśliła również, iż nie jest skłonna zaakceptować dalszego wydłużania tego terminu.

Pani Dyrektor Małgorzata Zakrzewska zasygnalizowała, iż ta kwestia będzie również omawiana przy okazji prezentacji dotyczącej stanu wdrażania FEŁ2027.

Następnie, **Pan Marcin Podgórski – Członek Komitetu, reprezentujący Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi**, zapytał przedstawiciela KE o prowadzone prace na kolejny okres programowania. Poprosił o informacje w jaki sposób opublikowany kolejny Raport kohezyjny dotyczący polityki spójności po 2027 r. wpłynie na modernizację systemu, w jaki sposób w jego ramach zostanie zaangażowany samorząd województwa, jaka będzie rola instytucji zarządzającej, w jaki sposób zostaną wykorzystane

doświadczenia z obecnej perspektywy oraz jaki jest harmonogram prac w przedmiotowym zakresie.

Pan Matthieu Hornung poinformował, iż priorytetowo traktowane są wszystkie zagadnienia związane z polityką regionalną, w tym transformacja energetyczna, zmiany demograficzne, mieszkalnictwo. KE jest na etapie zbierania zagadnień problemowych i ustalania nowych priorytetów. Podstawą analiz są wnioski zawarte nie tylko w Raporcie kohezyjnym, ale także w Raporcie Enrico Letta'iego w kontekście *right to stay*, a także w Raporcie Draghi'ego diagnozującym problemy UE. **Przedstawiciel KE** wskazał również na kwestię związaną z podejściem do FST i rozważania na temat jego integracji z pozostałymi funduszami i wykorzystanie również poza sektorem węglowym.

Pani Małgorzata Zakrzewska poinformowała, iż województwo łódzkie również uczestniczy w pracach nad perspektywą unijną po 2027 r., poprzez aktywny udział w spotkaniach grup roboczych powołanych przy Związku Województw RP, które przygotowują stanowiska regionów określające jak powinna wyglądać polityka spójności 2027+. Efektem prac tych grup są postulaty wskazujące na konieczność:

- regionalizacji, czyli zarządzania funduszami na poziomie regionu i instytucji zarządzającej;
- upraszczania i unifikowania funduszy, czyli stworzenia jednego funduszu z określonymi jednolitymi zasadami aplikowania;
- podejścia terytorialnego, czyli oddolnego budowania wszelkiego rodzaju inicjatyw, porozumień.

Pani Dyrektor podkreśliła, iż województwo łódzkie aktywnie włącza się również w koordynowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej: Ministerstwo, MFiPR) prace, które mają określić stanowisko krajowe w zakresie polityki spójności po 2027 r. Zauważyła również, że w dniu 1 stycznia 2025 r. Polska przejmuje Prezydencję w Radzie UE, podczas której jednym z kluczowych tematów do dyskusji ma być właśnie kształt polityki spójności w przyszłej perspektywie finansowej 2027+. Następnie, w drugim półroczu 2025 roku planowane jest przedstawienie przez Komisję projektu pakietu rozporządzeń na przyszłą perspektywę i ich konsultacje. W chwili obecnej trudno określić szczegółowy harmonogram prac, a także kształt przyszłych programów. Decydujące będą zapisy pakietu projektów rozporządzeń w zakresie polityki spójności 2027+.

Po przerwie, **Pani Joanna Skrzydlewska** poprosiła o przedstawienie informacji w zakresie kolejnego punktu porządku obrad.

4. Informacja o zgłoszeniach dotyczących niezgodności projektów lub działań instytucji lub beneficjentów z Kartą Praw Podstawowych UE lub Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Pan Maciej Kania – Zastępca Członka Komitetu, Dyrektor Departamentu Kontroli i Odwołań FEŁ2027 zwrócił uwagę, że zagadnienia dotyczące horyzontalnych zasad równościowych tak naprawdę dotyczą wszystkich, a w szczególności tych którzy zajmują się środkami unijnymi. Pomimo niezmiennego meritum, w obszarze zasad równościowych zachodzą jednak pewne zmiany, w tym uzupełniane zostają przepisy prawa w tym

zakresie, co zmusza do dyskusji i podejmowania działań zmierzających do ich przestrzegania.

Następnie, **Pan Dyrektor** poinformował, że tegoroczny raport sprowadza się właściwie do stwierdzenia braku jakichkolwiek skarg i wystąpienia jedynie dwóch zapytań. Zaproponował, że w związku z tym poruszy kilka kwestii pozostających w obszarze zasad równościowych. Jedną z nich jest temat dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, który został oparty na Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (dalej: KPON). W tym miejscu zwrócił uwagę na pewien problem semantyczny wskazywany przez organizacje zajmujące się osobami z niepełnosprawnościami. Przedstawiciele tych organizacji domagają się, aby w dokumentach używać zwrotu „osoby z niepełnosprawnościami”, a nie „osoby niepełnosprawne”. Wyjaśniając poinformował, że taki zapis wynika jednak wprost z tłumaczenia KPON na język polski.

Odnosząc się do kwestii równości kobiet i mężczyzn podkreślił, że ponieważ temat ten funkcjonuje już od kilkunastu lat, zarówno wnioskodawcy wiedzą już jak go we wnioskach ujmować, jak i Instytucja Zarządzająca FEŁ2027 wie jak takie wnioski oceniać i później kontrolować. Przypomniał, że wdrażanie działań ma na celu osiągnięcie stanu, w którym kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki. Istotne jest także zapewnienie ogólnego dostępu do korzystania z zasobów oraz gwarancji możliwości wyboru drogi życiowej bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci. Zwrócił również uwagę na nowe, w sensie formalnym, zagadnienie dotyczące równości szans i niedyskryminacji. Chodzi o wdrażanie działań umożliwiających wszystkim osobom sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich dziedzinach życia, bez względu na ich płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię, przekonania, poglądy polityczne, czy wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek oraz orientację seksualną. **Pan Dyrektor** przypomniał, że nowe wytyczne nakładają na Instytucje Zarządzające obowiązek powołania koordynatora zasad równościowych, który powinien być w strukturze umiejscowiony w taki sposób, aby rzeczywiście móc oddziaływać na różne procesy wdrażania programu, posiadać odpowiednie przygotowanie merytoryczne, koordynować wdrażanie zasad równościowych i być osobą właściwą do pierwszego kontaktu. Rolą koordynatora jest z jednej strony inicjowanie pewnych działań, a z drugiej monitorowanie wszelkich ewentualnych naruszeń.

Następnie, **Pan Maciej Kania** poinformował, iż w kwestii podejrzenia naruszeń, w roku 2023 nie pojawiło się wiele zgłoszeń. Dotyczyły one głównie tzw. uchwał w sprawie samorządowych kart praw rodzin oraz autorskiej uchwały jednego z samorządów. Na skutek wspólnych działań oraz wniosków ze strony różnych instytucji, na początku 2024 r. udało się doprowadzić do tego, że ostatecznie wszystkie te uchwały były albo uchylane albo zmieniane w taki sposób, aby była zgodna z treścią uzgodnioną z KE.

Pan Dyrektor przedstawił również temat skarg i zgłoszeń które wpłynęły do Instytucji Zarządzającej FEŁ2027 w 2023 r. Skarg rozumianych jako skargi na określone działania czy naruszenia, jak to już zostało wspomniane na początku, nie zarejestrowano. Przyjęto natomiast prośby o informacje dotyczące samorządowych kart praw rodzin. W jednym przypadku odpowiedź została udzielona bezpośrednio podmiotowi, który zadawał pytanie.

Drugi przypadek był monitorowany przez KE i do niej ostatecznie trafiła odpowiedź. Wszystkie odpowiedzi były zawsze udzielane w terminach przewidzianych w kodeksie postępowania administracyjnego.

Na zakończenie **Pan Maciej Kania** zachęcił do kontaktu z nim oraz poprosił o zgłaszanie wszelkich podejrzeń, naruszeń, czy nieprawidłowości, wyrażając jednocześnie nadzieję że takich zgłoszeń, czy problemów nie będzie wiele.

Głos w dyskusji zabrał **Pan Tomasz Musielski – Członek Komitetu, reprezentujący Stowarzyszenie Wsparcie Społeczne „Ja-Ty-My”** informując, że Karta Praw Podstawowych obejmuje trochę szerszy zakres niż kwestie dostępności. Jako organizacja często badają w projektach te kwestie i mają wiedzę jak to robić, korzystając z pewnego katalogu. Dzięki temu mogą zweryfikować, czy dany projekt jest dostępny dla osób z niepełnosprawnościami. Przyznał natomiast, że trudno jest im zbadać, czy jest on zgodny z Kartą Praw Podstawowych, która jest bardzo szerokim dokumentem i jest w niej wiele aspektów trudnych do zweryfikowania. Zasugerował, że warto byłoby pomyśleć nad stworzeniem podręcznika, który ułatwiłby potencjalnemu Wnioskodawcy ocenę tego, czy dany projekt jest zgodny z Kartą Praw Podstawowych. Dodał, że jeżeli chodzi o dostępność, reprezentowana przez niego organizacja realizuje projekty spełniające wymagane kryteria w tym zakresie, podając jako przykład funkcjonowanie pętli indukcyjnej, czy też dostosowane przejazdy. Natomiast jeżeli chodzi o Kartę Praw Podstawowych wyraził swoją wątpliwość, czy jest ona czytelna i zrozumiała dla większości i o jakie dokładnie wymagania w niej chodzi.

Pan Dyrektor Kania wyraził swoje zrozumienie dla braku pełnej wiedzy i wątpliwości w tych aspektach, które są nowe także dla wszystkich Instytucji Zarządzających. Poinformował, że obecnie trwają dyskusje na poziomie Ministerstwa, Komisji Europejskiej oraz Instytucji Zarządzających w celu wypracowania odpowiednich rozwiązań w tym zakresie. Oznajmił że, biorąc udział w różnych dyskusjach, także z udziałem organizacji pozarządowych dostrzega główne nurty. Z jednej strony są organizacje pozarządowe zajmujące się tym tematem, które apelują o traktowanie Karty Praw Podstawowych i zasad równościowych bardzo restrykcyjnie i rozszerzanie zakresu ich oddziaływania. Z kolei duża część organizacji pozarządowych, między innymi takie jak reprezentowana przez Pana Tomasza Musielskiego, wyraża obawy wobec potencjalnych kontroli tych kwestii w przyszłości. Chcąc uspokoić zebranych **Pan Dyrektor** poinformował, że zgodnie ze stanowiskiem Instytucji Zarządzającej FEŁ2027, kontrola tych kwestii opierać się będzie na narzędziach prawa i co do zasady nie będą podważane kwestie, których później nie da się obronić przed sądem. Na koniec poinformował, że całkiem niedawno powstał podręcznik wydany przez Rzecznika Praw Obywatelskich, a wkrótce powinien się ukazać kolejny, który jest w trakcie tłumaczenia.

Ze względu na brak dalszych głosów w dyskusji, **Pani Joanna Skrzydlewska** przeszła do kolejnego punktu porządku obrad.

5. Informacja nt. warunków podstawowych w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027

Na wstępie **Pan Marcin Pawlak – p.o. Dyrektora Biura Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego** poinformował, że prezentacja obrazuje przygotowania do

wdrażania w województwie łódzkim funduszy w dwóch kluczowych obszarach tj.: w obszarze inteligentnych specjalizacji oraz transportu. Pierwszy z warunków, który musiał zostać spełniony, czyli warunek podstawowy 1.1., dotyczył dobrego zarządzania krajową lub regionalną strategią inteligentnych specjalizacji, który to z kolei przekłada się przede wszystkim na cele horyzontalne, które w tym wypadku dotyczą bardziej konkurencyjnej i inteligentnej Europy oraz na cele szczegółowe, które doprecyzowują zapisy celów polityki spójności. **Pan Dyrektor** przypomniał, że aby móc mówić o uruchomieniu środków unijnych, należało wcześniej spełnić określone warunki postawione państwu członkowskiemu i regionowi.

W przypadku warunku podstawowego 1.1. region miał do spełnienia 7 kryteriów, tj.: posiadanie aktualnej analizy wyzwań związanych z upowszechnianiem innowacji i cyfryzacji, istnienie odpowiedniego podmiotu odpowiedzialnego za zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji oraz wskazanie narzędzi do monitorowania i ewaluacji celów strategii zapewniających, że region panuje nad procesem, który realizuje. Kolejnym kryterium było wykazanie się pewnymi możliwościami poprowadzenia procesu przedsiębiorczego odkrywania, który tak naprawdę stanowi najważniejsze wyzwanie w ramach wdrażania inteligentnych specjalizacji. Należało również pokazać swój pomysł na działania związane z poprawą krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji, a w stosownych przypadkach także na działania wspierające transformację przemysłową. Ostatnim kryterium było zapewnienie mechanizmów służących zacieśnianiu współpracy z partnerami spoza państwa członkowskiego, w obszarach wspieranych w ramach strategii inteligentnej specjalizacji. W przypadku inteligentnych specjalizacji w ramach wypełnienia kryteriów wyznaczono 7 kamieni milowych, których osiągnięcie warunkowało możliwość uruchomienia środków unijnych. Były nimi: powołanie Zespołu Roboczego ds. Monitoringu, Ewaluacji i Aktualizacji RSI LORIS 2030, sporządzenie metodyki ewaluacji dla raportu metodologicznego ewaluacji ex post RSI LORIS 2030, sformułowanie wniosków i rekomendacji służących aktualizacji RSI LORIS 2030 w ramach ewaluacji ex post, powołanie tematycznych grup roboczych, Grupy roboczej ds. Regionalnej Strategii Innowacji, Zespołu Roboczego ds. Budowy Sieci Innowacji oraz grup roboczych ad hoc, które można powoływać przez cały okres wdrażania w celu wspierania w opracowywaniu kierunków działań w ramach obszarów należących do poszczególnych specjalizacji.

Przechodząc do kwestii monitorowania **Pan Dyrektor** wyjaśnił, że spełnienie warunku podstawowego 1.1. zostało poddane Samoocenie, która potwierdziła gotowość regionu do wdrażania środków w tym zakresie, co zostało przedstawione w specjalnym raporcie. Z uwagi na to, że spełnienie warunku musi zostać utrzymane przez cały okres programowania, uruchomiony został proces monitorowania jego spełniania. Biuro Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego (dalej: BPPWŁ) w cyklu kwartalnym przygotowuje dla Ministerstwa specjalne tabele monitoringowe, a corocznie dokonuje samooceny za dany rok kalendarzowy, co do tej pory potwierdziło spełnianie kryteriów dla tego warunku podstawowego. **Pan Marcin Pawlak** dodał, że raz w roku prowadzony jest również monitoring dokumentów związanych z realizacją tego warunku, tj.: przede wszystkim *RSI Łódzkie 2030+* stanowiąca aktualizację poprzedniej *Strategii RSI LORIS 2030*, *Raport z wdrażania założeń modelu PPO w województwie łódzkim*, *Analiza wąskich gardeł dyfuzji innowacyjności i cyfryzacji w województwie łódzkim*, *Raport z realizacji RSI Województwa Łódzkiego*, *Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa*

Łódzkiego, program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 oraz Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, która określa cele i kierunki rozwoju regionu.

Przechodząc do drugiego warunku podstawowego 3.1. jakim jest kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie **Pan Marcin Pawlak** przypomniał, że przekłada się on na cel polityki 3, tj. *Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności*. Natomiast cel szczegółowy nie skupia się wyłącznie na korytarzach sieci TEN-T czyli najważniejszej sieci transeuropejskiej, dając również możliwość realizacji działań na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Podobnie jak w przypadku poprzedniego warunku tutaj również spełnić należało 7 warunków z tym, że kryteria nr 3 i 5 wyłącznie z poziomu krajowego. Kryteria do spełnienia na poziomie regionalnym obejmowały przygotowanie dokumentu zawierającego ocenę ekonomiczną planowanych inwestycji, spójnego z elementami zintegrowanego transportu krajowego, zapewniającego komplementarność inwestycji między innymi z siecią bazową TEN-T, wspierającego multimodalność, obejmującego środki istotne z punktu widzenia planowania infrastruktury, przedstawiającego rezultaty oceny ryzyk dla bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz na koniec, dostarczającego informacji na temat zasobów finansowych odpowiadających planowanym inwestycjom. **Pan Dyrektor** poinformował, że warunek ten został wypełniony poprzez przygotowanie Regionalnego Planu Transportowego Województwa Łódzkiego (dalej: Plan, RPT), a działa się to przy udziale ekspertów, w ramach procesu partycypacji społecznej i uzgodnień z instytucjami, po uwzględnieniu komplementarności z dokumentami wyższego rzędu, a także przy zastosowaniu modelu ruchu i podejścia scenariuszowego. Plan przewiduje 5 możliwych scenariuszy, z których można skorzystać. Pierwszy, tzw. bazowy obrazujący sytuację w przypadku nie inwestowania w rozwój transportu oraz 4 scenariusze kroczące, które pokazują proces i jego przebieg przy uwzględnieniu inwestycji w różnym zakresie. Założono zatem scenariusz, w którym wspierany będzie transport zbiorowy, kolejny skupiający się na transporcie indywidualnym, trzeci zakładający wsparcie transportu zrównoważonego, czyli czerpiącego z każdego z pozostałych scenariuszy te elementy, które są dla województwa najważniejsze. Ostatni scenariusz, tzw. pełny, obejmujący realizację wszystkich inwestycji. Na zakończenie swojej prezentacji **Pan Dyrektor** poinformował, że po analizach i konsultacjach podjęto decyzję, że najbardziej odpowiednim w tym momencie dla województwa łódzkiego jest scenariusz zrównoważony, którego priorytetami inwestycyjnymi są przede wszystkim: sieć TEN-T, drogi krajowe i drogi wojewódzkie z obwodnicami, drogi lokalne, linie kolejowe, przystanki kolejowe, węzły przesiadkowe, ponadlokalna infrastruktura tramwajowa, tabor i efektywność energetyczna, terminale intermodalne oraz infrastruktura paliw alternatywnych.

Jako głos w dyskusji, **Pani Marszałek** odnosząc się do warunku podstawowego 1.1, poprosiła o informacje na temat wykorzystania potencjału łódzkich uczelni wyższych.

Pan Marcin Pawlak poinformował, iż wszystkie dokumenty były i są konsultowane z przedstawicielami uczelni wyższych. Biuro Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego jest obecnie w przededniu realizacji dużego projektu, który będzie stanowił wsparcie przy realizacji założeń związanych z inteligentnymi specjalizacjami, m.in. w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania. Realizacja projektu rozpocznie się na

początku przyszłego roku i wówczas planowane jest efektywne zaangażowanie przedstawicieli uczelni wyższych, z którymi podjęto już wstępne rozmowy w tym zakresie.

Pani Marszałek poprosiła, aby zwrócić szczególną uwagę na ten aspekt, gdyż w jej opinii, w ostatnich latach, potencjał uczelni wyższych nie był wykorzystywany w sposób wystarczający. Podkreśliła, iż warto korzystać z wiedzy i doświadczenia uczelni wyższych przy planowaniu rozwoju województwa łódzkiego.

Pan Marcin Podgórski podziękował Pani Marszałek na zwrócenie uwagi na brak odpowiedniego wykorzystywania potencjału łódzkich uczelni wyższych. Wskazał, iż obecnie ogromnym wyzwaniem jest dotarcie do osób w wieku 18-30 lat, którzy stanowią podstawę naszej przyszłości i kluczowe jest kształtowanie w tej grupie postaw przedsiębiorczych. Na koniec dodał, iż podzieliła zdanie Pani Marszałek i podkreślił, iż kluczowe jest odpowiednie wykorzystanie funduszy dostępnych w ramach programu regionalnego.

Wobec braku dalszych głosów, **Pani Marszałek** przeszła do kolejnego punktu porządku obrad.

6. Stan wdrażania programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027*

Na wstępie **Pani Małgorzata Zakrzewska** poinformowała, iż prezentacja zostanie udostępniona na stronie internetowej dot. FEŁ2027. Wskazała, iż została ona przygotowana według stanu na dzień 30 sierpnia br. na podstawie danych z Centralnego Systemu Teleinformatycznego (dalej: CST2021) oraz danych monitoringowych. Alokacja została przeliczona po kursie wynoszącym ok. 4,28 zł. Na osobnych slajdach przedstawione zostały działania dot. instrumentów finansowych (dalej: IF) oraz ZIT. Odnosząc się do wdrażania instrumentu ZIT **Pani Dyrektor** poinformowała, iż dla każdego związku ZIT zostały wydzielone osobne działania w każdym z celów szczegółowych, w którym realizowany jest ten instrument. Taki podział ułatwi monitorowanie postępu rzeczowego poprzez łatwiejsze generowanie raportów z CST2021. A z drugiej strony monitorowanie stopnia wykorzystania alokacji dla danego związku ZIT, wyliczonej w oparciu o algorytm z Kontraktu Programowego.

Przechodząc do prezentacji poinformowała, iż w ramach FEŁ2027 ogłoszono łącznie 98 naborów o wartości alokacji stanowiącej ponad 40% alokacji Programu. Przekłada się to na ok. 400 umów o dofinansowanie, których wartość stanowi ponad 20% alokacji FEŁ2027, co plasuje nas na 11. miejscu wśród pozostałych programów regionalnych. Certyfikacja kształtuje się na poziomie ok. 2,9% alokacji FEŁ2027, co plasuje nas w środku stawki wśród wszystkich regionów. Bardzo cieszy duże zainteresowanie potencjalnych Beneficjentów aplikowaniem o uzyskanie dofinansowania w ramach wszystkich trzech funduszy, co obrazuje kolumna dotycząca złożonych wniosków. W niektórych naborach zdarza się, iż wartość złożonych wniosków stanowi prawie 2,5-3-krotność alokacji udostępnionej w naborze.

W ramach EFRR najwięcej działań wdrażanych jest w ramach Priorytetu FELD.02 *Fundusze europejskie dla zielonego Łódzkiego*, w którym również uruchomiono najwięcej naborów. W ramach priorytetu wspierane są inwestycje w zakresie efektywności

energetycznej, odnawialnych źródeł energii, gospodarki o obiegu zamkniętym, bioróżnorodności, czy też ochrony środowiska. W ramach tego priorytetu podpisano 27 umów o dofinansowanie, w których wartość dofinansowania stanowi ponad 16% alokacji. Drugim priorytetem, w ramach którego również uruchomiono już sporo naborów jest Priorytet FELD.04 *Fundusze europejskie dla rozwoju lokalnego w Łódzkiem*. Należy jednak mieć tu na uwadze fakt, iż w ramach tego priorytetu wdrażane jest działanie dot. dróg wojewódzkich, dla których wezwania do składania wniosków w trybie pozakonkurencyjnym stanowią znaczący udział w całkowitej liczbie ogłoszonych naborów w ramach priorytetu. Ogłoszony został również nabór na drogi lokalne, który cieszył się dużym zainteresowaniem oraz nabór dla projektu z Kontraktu Programowego na przygotowanie dokumentacji przedprojektowej dla PKP dla projektu „*Budowa linii łączącej Bełchatów z linią 131*”.

W ramach EFS+ wsparcie udzielane jest w ramach dwóch merytorycznych priorytetów, z których Priorytet FELD.07 *Fundusze europejskie dla zatrudnienia i integracji w Łódzkiem* wdraża Instytucja Pośrednicząca FEŁ2027 – Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, a Priorytet FELD.08 *Fundusze europejskie dla edukacji i kadr w Łódzkiem* Instytucja Zarządzająca FEŁ2027 poprzez Departament Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2027. W obydwu tych priorytetach poziom zaangażowania alokacji w naborach kształtuje się na poziomie odpowiednio ponad 40% oraz 60% alokacji, co przekłada się na podobną liczbę umów o dofinansowanie: 112 umów w Priorytecie FELD.07 oraz 139 umów w Priorytecie FELD.08.

Pani Dyrektor zwróciła uwagę, że omawiając poszczególne fundusze celowo pomija priorytety dot. pomocy technicznej, które wdrażane są w trochę inny sposób. W tym przypadku podpisywana jest umowa roczna na finansowanie Instytucji Zarządzającej FEŁ2027, Instytucji Pośredniczących FEŁ2027 oraz potencjalnych Beneficjentów.

W ramach Priorytetu FELD.09 *Fundusze europejskie dla Łódzkiego w transformacji* realizowanego przy wsparciu FST, ogłoszono do tej pory 11 naborów. W prezentacji dane przedstawiają stan na koniec sierpnia br., ale w związku z tym, że umowy podpisywane były również we wrześniu, przedstawiony w prezentacji stopień kontraktacji jest już nieaktualny. Certyfikacja kształtuje się na dość niskim poziomie, ale wynika to po części z oczekiwania na formalne przekazanie przez Ministerstwo środków z tego funduszu.

Pani Dyrektor poinformowała, że cel certyfikacji na 2024 r. został zrealizowany na poziomie ok. 50%. Dodała, iż w głównej mierze scertyfikowano zaliczki dot. instrumentów finansowych oraz wydatki Powiatowych Urzędów Pracy realizowane w ramach Działania FELD.07.01 *Aktywizacja zawodowa – PUP*.

Następnie **Pani Dyrektor** przeszła do omówienia postępu wdrażania poszczególnych priorytetów. Na wstępie zaznaczyła, iż nie będzie omawiała szczegółowo danych przedstawionych na slajdach, ale skupi się na przekazaniu najistotniejszych informacji.

W odniesieniu do Działania FELD.01.01 *Publiczna infrastruktura badawcza* poinformowała, iż został zorganizowany nabór na *przedsięwzięcia z zakresu publicznej infrastruktury badawczej*, które zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego są obecnie w opinii Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej, przy udziale ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki. Dodała, iż w zakresie części projektów otrzymano już

informacje o przejściu do kolejnego etapu oceny, natomiast w zakresie innych przekazano prośbę o uzupełnienia lub przekazanie wyjaśnień przez potencjalnych Beneficjentów. Ogłoszenie pierwszego naboru konkurencyjnego w ramach ww. działania w Programie planowane jest na początku przyszłego roku, co umożliwi projektom z pozytywną opinią ubiegać się o dofinansowanie. W Priorytecie FELD.01 *Fundusze europejskie dla innowacyjnego Łódzkiego* najwięcej naborów ogłoszono w Działaniu FELD.01.05 *Konkurencyjność MŚP*, które skierowane jest do przedsiębiorców. Nabory cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem, co przełożyło się na podpisanie 82 umów o dofinansowanie projektów. Uruchomione nabory dotyczyły m.in. rozwoju usług dla firm, przemysłu 4.0, wdrożenia innowacji, czy wdrożenia wyników pracy B+R. **Pani Dyrektor** przypomniała, iż Priorytet FELD.01 wdrażany jest przez jedną z dwóch funkcjonujących w systemie realizacji FEŁ2027 Instytucji Pośredniczących, tj. Centrum Obsługi Przedsiębiorcy.

Przechodząc do kolejnego priorytetu **Pani Dyrektor** przypomniała, iż jest to priorytet z największą ilością działań. Poinformowała, iż najwięcej naborów uruchomiono w ramach Działania FELD.02.01 *Efektywność energetyczna*, natomiast największym zainteresowaniem, analogicznie jak w Priorytecie FELD.09, cieszyło się Działanie FELD.02.05 *Odnawialne źródła energii*, gdzie wartość dofinansowania w złożonych wnioskach osiągnęła prawie 3-krotność alokacji na nabór.

Następnie **Pani Dyrektor** przeszła do omówienia Priorytetu FELD.03 *Fundusze europejskie dla mobilnego Łódzkiego*, w którym na chwilę obecną został uruchomiony pierwszy nabór (w lipcu 2024 r.), na przygotowanie lub aktualizację planów zrównoważonej mobilności miejskiej. Kolejne nabory planowane są w kolejnych miesiącach.

W Priorytecie FELD.04 *Fundusze europejskie dla lepiej połączonych Łódzkiego* 11 projektów dotyczących dróg wojewódzkich zostało już wezwanych. Ponad połowa została oceniona i podpisane zostały stosowne umowy o dofinansowanie. Pojawiają się też pierwsze środki certyfikowane do KE. **Pani Dyrektor** dodała, że nadal trwa ocena projektów dotyczących dróg lokalnych, wskazując przy tym na dwa i pół razy większe zainteresowanie niż alokacja przeznaczona na nabór.

W Priorytecie FELD.05 *Fundusze europejskie dla rozwoju lokalnego w Łódzkiem* **Pani Dyrektor** wskazała na dwa działania: FELD.05.02 *Rewitalizacja obszarów miejskich* oraz FELD.05.03 *Rewitalizacja obszarów wiejskich* informując, że niebawem uruchomione zostaną pierwsze nabory w ramach ww. działań, z terminem składania wniosków do końca stycznia przyszłego roku. **Pani Dyrektor** poprosiła, żeby zintensyfikować prace nad gminnymi programami rewitalizacji. Przypomniała również, że jeżeli chodzi o nabór w ramach dwóch wcześniej wymienionych działań (FELD.05.02 oraz FELD.05.03), to warunkiem aplikowania o środki jest posiadanie Gminnego Programu Rewitalizacji (dalej: GPR), zatwierdzonego przez władze danej jednostki samorządu terytorialnego (dalej: JST) oraz pozytywnie zaopiniowanego przez UMWŁ. **Pani Dyrektor** dodała, że na chwilę obecną gmin, które współpracują z UMWŁ na różnych etapach przygotowania GPR jest 18, natomiast pozytywnie zweryfikowano 7 GPR. Zatem tylko i wyłącznie tych 7 jednostek będzie miało prawo przystąpić do naboru w ramach Działania FELD.05.02. **Pani Małgorzata Zakrzewska** raz jeszcze poprosiła o zintensyfikowanie prac. Wskazała, że

w Departamencie Polityki Regionalnej i Współpracy Zagranicznej (dalej: DPRiWZ) tematem tym bezpośrednio zajmuje się Pani Dyrektor Joanna Kubiak, która dzisiaj nie mogła uczestniczyć w posiedzeniu Komitetu ze względu na wyjazd służbowy. Wszelkie pytania, prośby i uwagi dotyczące prac nad GPR należy zatem kierować do DPRiWZ i omawiać bezpośrednio z Panią Dyrektorką Joanną Kubiak. Następnie, **Pani Małgorzata Zakrzewska** poinformowała, że pozytywną wiadomością, jeśli chodzi o pracę nad GPR-ami jest wejście województwa łódzkiego (podobnie jak pozostałych 15 województw) w projekt tzw. *Rewitalizacja 3.0*. Informacje o tym projekcie są publikowane na stronie internetowej. Konferencja otwierająca ten projekt zaplanowana została w dniu 9 grudnia br. W jej trakcie zaplanowano przybliżenie czym jest ten projekt oraz jakie działania w jego ramach będzie można realizować. **Pani Dyrektor** wyraziła nadzieję, że podczas konferencji Ministerstwo przekaże informacje na temat potencjalnych zmian w ramach przepisów w zakresie rewitalizacji. W ramach projektu *Rewitalizacja 3.0* przewidziane zostały środki w wysokości 3,5 mln złotych na tzw. mikrogranty, które będą dostępne tylko i wyłącznie dla tych JST, które mają GPR (jest to warunek, który Ministerstwo potwierdza już od jakiegoś czasu). Inne działania, takie jak: udział w konferencjach, udział w szkoleniach, czy też możliwość zgłoszenia się na konsultacje, będą to działania otwarte dla wszystkich JST, bez względu na to czy posiadają GPR, czy też nie. Przewidziano dwie formy mikrograntów: na działania miękkie, przeznaczone dla ludzi, w wysokości do 150 000 zł oraz na działania zintegrowane, czyli obejmujące małą infrastrukturę. Wtedy będzie można aplikować o 300 000 zł. **Pani Dyrektor** ponownie zaapelowała, żeby przyspieszyć pracę nad GPR-ami. Poinformowała, że było bardzo dużo próśb i wniosków o wydłużenie terminu, który faktycznie był już kilkakrotnie przekładany. Podkreśliła, że wiedząc jakie są projekty rewitalizacyjne, tzn. długie, trwające często nawet kilka lat oraz kompleksowe, nie można ich odkładać w nieskończoność. W związku z tym, że ich ocena też pewnie będzie skomplikowana (kwestia pomocy publicznej), nie należy oczekiwać dalszego wydłużania terminu na przygotowanie GPR.

W Priorytecie FELD.06 *Fundusze europejskie dla Łódzkiego przyjaznego mieszkańcom* pierwszy nabór ogłoszono na turystykę i kulturę. Cieszył się on bardzo dużym zainteresowaniem. W złożonych wnioskach kwota dofinansowania ponad dwukrotnie przekroczyła alokację na nabór. Ocena tych wniosków dobiega końca. W ramach tego Priorytetu uruchomione zostały także nabory na edukację włączającą, edukację przedszkolną i zawodową oraz ustawiczną. One również pozostają w trakcie procedowania.

Następnie **Pani Małgorzata Zakrzewska** przeszła do Priorytetu FELD.07 *Fundusze europejskie dla zatrudnienia i integracji w Łódzkiem*, finansowanego z EFS+ wskazując, że tutaj największym zainteresowaniem cieszyły się programy obejmujące instrumenty aktywizacji zawodowej, społecznej, zdrowotnej i edukacyjnej. Podkreśliła, że największą certyfikację udało się zrealizować dzięki Powiatowym Urzędом Pracy, które realizują projekty dwuletnie. **Pani Dyrektor** przypomniała przy okazji, że drugą Instytucją Pośredniczącą FEŁ2027, która ten Priorytet wdraża, jest Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi.

W Priorytecie FELD.08 *Fundusze europejskie dla edukacji i kadr w Łódzkiem*, również finansowanym z EFS+, zainteresowaniem cieszyło się wsparcie pracownika, czyli usługi

rozwojowe dla pracowników i dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy chcą podnosić swoje wykształcenie, kwalifikacje oraz wiedzę. Wsparcie to realizowane jest w ramach Działania FELD.08.02 *Usługi rozwojowe dla pracowników* i FELD.08.11 *Usługi rozwojowe dla osób dorosłych*. W ramach działania FELD.08.02 w ogłoszonych naborach wartość złożonych wniosków o dofinansowanie stanowi niemal 2,5 krotność alokacji w naborach. Analogicznym zainteresowaniem cieszył się nabór w działaniu FELD.08.11. W całym Priorytecie podpisano już łącznie 139 umów.

W ramach Priorytetu FELD.09 *Fundusze europejskie dla Łódzkiego w transformacji* do tej pory ogłoszono 11 naborów. Obecnie kontraktacja jest już wyższa niż przedstawiono to w prezentacji. W przypadku ogłaszania nowych naborów nastąpiło spowolnienie, ponieważ praca koncentruje się obecnie na ocenie wniosków, które wpłynęły w ramach wcześniejszych naborów. Pozwoli to podnieść kontraktację względem innych województw. Rozpatrywane są też nowe możliwości wsparcia, nowe typy projektów, które Instytucja Zarządzająca FEŁ2027 chciałaby wynegocjować z KE w ramach przeglądu śródkresowego. Najbliższym planowanym działaniem jest nabór dla dużych firm na inwestycje produkcyjne, które planuje się ująć w TPST WŁ. **Pani Dyrektor** wyjaśniła, że nie jest to równoznaczne z przyznaniem dofinansowania, a daje jedynie możliwość stanięcia do naboru. Wskazała również na bardzo duże zainteresowanie wsparciem w ramach Działania FELD.09.03 *Odnawialne źródła energii*, gdzie złożono 2,5 razy więcej wniosków niż wynosi dostępna alokacja.

Następnie, **Pani Małgorzata Zakrzewska** przedstawiła informacje nt. wdrażania IF podkreślając, że ich wdrażanie jest na zadawalającym poziomie, gdyż ogłoszone nabory zostały rozstrzygnięte i osiągnięto już 100% kontraktacji. Na całą alokację dostępną w ramach 5 działań realizowanych w formie IF do złożenia wniosku został wezwany Bank Gospodarstwa Krajowego (dalej: BGK) i obecnie jest w trakcie realizacji projektu.

W ramach Działania FELD.01.06 *Inwestycje w MŚP – IF* przeznaczonego dla przedsiębiorców, wyłoniono już Pośredników Finansowych. W tym miejscu **Pani Dyrektor** przypomniała zasady realizacji IF, która rozpoczęła się od ogłoszenia przez Instytucję Zarządzającą FEŁ2027 naboru, w ramach którego wyłoniony został Bank Gospodarstwa Krajowego (dalej: BGK), który następnie w ramach przetargu wyłonił Pośredników Finansowych (dalej: PF) do realizacji pożyczek. W ramach Działania FELD.01.06 na chwilę obecną podpisano 6 z 7 umów z PF. Udzielanie wsparcia w formie pożyczki rozpoczęło już 5 PF (Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego, która realizuje 2 umowy, Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości, Polska Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości, Fundacja Rozwoju Gminy Żelów i Stowarzyszenie Ostrowskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości).

W przypadku Działania FELD.02.03 *Efektywność Energetyczna – IF* pożyczki przeznaczone są na wsparcie projektów dotyczących efektywności energetycznej, czyli termomodernizacji. Obecnie trwa ocena ofert złożonych przez PF w odpowiedzi na przetarg ogłoszony przez BGK.

W przypadku Działania FELD.02.07 *Odnawialne źródła energii – IF* BGK przygotowuje dokumenty do ogłoszenia przetargu na wybór PF.

W ramach Działania FELD.02.14 *Gospodarka o obiegu zamkniętym* – IF w dniu 5 września 2024 r. BGK podpisał umowę z Towarzystwem Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych wyłonionym w przetargu na pełnienie roli PF.

Natomiast w przypadku Działania FELD.06.05 *Kultura i Turystyka* – IF trwa ocena ofert, które zostały złożone przez PF w odpowiedzi na przetarg ogłoszony przez BGK.

Następnie przedstawione zostały informacje nt. postępu wdrażania ZIT. Alokacja na ZIT w ramach Programu wynosi prawie 290 mln EUR, z tego ponad 277 mln EUR stanowią środki z EFRR, pozostałe środki pochodzą z EFS+. Zainteresowanie wsparciem z tego drugiego funduszu wyraził tylko ŁOM. Podział alokacji pomiędzy poszczególne ZIT-y został dokonany w oparciu o dane statystyczne. Łódzki Obszar Metropolitalny otrzymał ponad 161 mln EUR, MOF Sieradz-Zduńska Wola-Łask prawie 52 mln EUR, MOF Tomaszów Mazowiecki-Opoczno – ponad 35 mln EUR, MOF Radomsko-Piotrków Trybunalski-Belchatów – prawie 42 mln EUR. Wszystkie ZIT-y mają zapewnione środki finansowe w ramach 6 działań z EFRR, a ŁOM dodatkowo w ramach 3 działań z EFS+ w zakresie integracji obywateli państw trzecich, usług społecznych i zdrowotnych oraz włączenia społecznego.

Opracowane już zostały szczegóły Porozumienia i jako pierwsze Porozumienie podpisane będzie w tym miesiącu z ŁOM. Następnie skierowane zostaną pierwsze wezwania do składania wniosków o dofinansowanie. Projekt Porozumienia jest ten sam dla wszystkich ZIT-ów i każdy z nich będzie traktowany na tych samych warunkach. W Porozumieniu znajdzie się zapis, że do końca II kwartału 2025 r. 75% alokacji powinno zostać zakontraktowane. W tym miejscu **Pani Dyrektor** podkreśliła, że bardzo niepożądaną będzie sytuacja kumulacji składanych projektów w czerwcu 2025 r. Należy ten proces rozłożyć bardziej równomiernie w okresie od stycznia do czerwca 2025 r., ponieważ możliwości Instytucji Zarządzającej FEŁ2027 są ograniczone. Jeśli wszystkie 4 ZIT-y złożą w tym samym czasie większość projektów oraz biorąc pod uwagę inne trwające w tym czasie nabory, spowoduje to istotne spiętrzenie zadań i opóźnienia we wdrażaniu. **Pani Dyrektor** zwróciła uwagę, że po przekazaniu 1 wersji harmonogramu składania wniosków, Stowarzyszenie ŁOM zostało poproszone o przyspieszenie działań. Poinformowała również, że projekty Porozumień planowane są do zatwierdzenia na posiedzeniu ZWŁ w październiku 2024 r. i następnie będą wysyłane do poszczególnych ZIT w celu podpisania. Ponadto, w ciągu 2 tygodni od podpisania Porozumienia należy przekazać do Instytucji Zarządzającej FEŁ2027 harmonogram wdrażania i wykaz poszczególnych projektów, w celu uzgodnienia. Drugi, wspomniany już obowiązek wynikający z Porozumienia to osiągnięcie 75% alokacji na koniec 2025 roku. **Pani Dyrektor** zaapelowała, żeby zintensyfikować prace w ramach poszczególnych ZIT, tym bardziej, że już ok. 5-6 razy zarówno strategie jak i fiszki projektowe przesyłane były do zaopiniowania przez Instytucję Zarządzającą FEŁ2027. W przypadku MOF Sieradz-Zduńska Wola-Łask oraz MOF Radomsko-Piotrków Trybunalski-Belchatów nie identyfikuje się znaczących trudności. Natomiast MOF Tomaszów Mazowiecki-Opoczno wymaga znaczącego przyspieszenia prac nad przyjęciem Strategii ZIT. Zintensyfikowanie prac i jak najszybsze przyjęcie wszystkich wymaganych dokumentów może przyczynić się do przesunięcia się na wyższą pozycję w rankingu województw.

Następnie głos zabrała **Pani Joanna Skrzydlewska**, która również poprosiła MOF-y, z wyjątkiem SŁOM, które jest bardziej zdyscyplinowane i ma doświadczenie w efektywnej i sprawnej współpracy z Instytucją Zarządzającą FEŁ2027 w ramach poprzedniej perspektywy finansowej, o znaczne zintensyfikowanie prac związanych z podpisywaniem Porozumień i realizacją projektów. Zaznaczyła, że jeśli nie podejździe się do realizacji z odpowiednim zaangażowaniem i odpowiedzialnością, to doprowadzi się do sytuacji w której ZIT-y nie będą w stanie zrealizować projektów, które są dla nich ważne i istotne, bo po prostu zabraknie na to czasu. Jeśli współpraca będzie właściwa to Instytucja Zarządzająca FEŁ2027 też będzie starała się wychodzić naprzeciw i pomagać w rozwiązywaniu ewentualnych problemów. Ponadto, **Pani Marszałek** nawiązała do wypowiedzi Pani Małgorzaty Zakrzewskiej i potwierdziła, że Instytucja Zarządzająca FEŁ2027 nie jest w stanie ocenić w jednym miesiącu nieskończonej ilości wniosków ze względu na ograniczoną ilość zarówno ekspertów, jak i pracowników. Należy zatem zdać sobie sprawę z tego, że kumulacja dużej liczby wniosków skutkować będzie wydłużeniem oceny. **Pani Marszałek** zwróciła się także bezpośrednio do MOF Tomaszów Mazowiecki-Opoczno wzywając do przyspieszenia prac oraz bieżącego kontaktowania się w celu uzgodnienia ostatecznej wersji Porozumienia. Jeżeli MOF Tomaszów Mazowiecki-Opoczno nie jest zainteresowany przyznaną alokacją i chce z niej zrezygnować, wówczas pozostałe 3 ZIT-y chętnie z niej skorzystają. Dalszy brak postępów wymusi podjęcie drastycznych rozwiązań tej sprawy. Następnie zaapelowała, szczególnie do 3 najbardziej zaawansowanych ZIT-ów, aby po podpisaniu Porozumień jak najszybciej składać gotowe wnioski o dofinansowanie i nie zostawić tego na ostatnią chwilę, ponieważ będzie to stanowić duże obciążenie dla obydwu stron. Jeszcze raz podkreśliła, że Instytucja Zarządzająca FEŁ2027 jest otwarta na współpracę i pomoc poszczególnym ZIT-om.

Pani Małgorzata Zakrzewska poinformowała również, że wartość dostępnej alokacji wyliczana jest wg algorytmu opracowanego przez Ministerstwo Finansów, stanowiąc załącznik do Kontraktu Programowego. Alokacja zmienia się co miesiąc, ze względu na zmiany kursu EUR. W związku z tym, ten kto złoży wniosek wcześniej będzie miał szansę na uzyskanie pełnego dofinansowania. Dlatego nie należy zostawiać składania wniosków na ostatni moment, gdyż nie ma możliwości kontroli wysokości dostępnej alokacji, która zależy od kursu EUR. W momencie wysokiego kursu EUR, kiedy wysokość alokacji rośnie, kontraktuje się jak najszybciej, aby wykorzystać alokację w jak największym stopniu.

Na zakończenie **Pani Joanna Skrzydlewska** potwierdziła, że również w przypadku ZIT-ów będzie obowiązywała zasada „kto pierwszy ten lepszy” i wszystkie ZIT-y muszą mieć na uwadze, że później może zabraknąć im środków na realizację projektów, które odłożyli na późniejszy termin.

7. Sprawy różne

Pani Katarzyna Czytrzyńska – Członek Komitetu, reprezentująca Fundację „Równe szanse dla środowiska LEDgo” przypominając, że oprócz pełnienia funkcji Członka Komitetu jest także Przewodniczącą Grupy roboczej do spraw edukacji włączającej (dalej: Grupa robocza) działającej przy Komitecie, powróciła do tematu podjętego na ostatnim, stacjonarnym posiedzeniu Komitetu przez ówczesnego przedstawiciela Komisji Europejskiej – Pana Grzegorza Orawca, w zakresie rozszerzenia działalności

wspomnianej Grupy roboczej o kwestie równościowe. Poinformowała, że Członkowie Grupy nie widzą problemu, żeby jej działalność rozszerzyć, niemniej jednak byłoby zdecydowanie łatwiej gdyby do grupy w roli ekspertów dołączyli bardziej doświadczeni przedstawiciele. **Pani Katarzyna Czyrzyńska** zachęciła do kontaktu w powyższej kwestii poprzez Sekretariat Grupy i wskazała, że można także kontaktować się z Panem Maciejem Kanią – Dyrektorem Departamentu Kontroli i Odwołań FEŁ 2027.

Następnie, **Pani Katarzyna Czyrzyńska** zapytała o termin ogłoszenia wyników naboru w zakresie OZE, który cieszył się dużym zainteresowaniem.

W odpowiedzi **Pan Zbigniew Gwadera – Członek Komitetu, Dyrektor Departamentu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2027** zapewnił, że podjęto działania w celu przyspieszenia oceny i w ciągu dwóch tygodni, do miesiąca zostanie opublikowana lista projektów.

Nawiązując do wypowiedzi swojego poprzednika **Pani Marszałek** zaznaczyła, że wszyscy Dyrektorzy odpowiadający za realizację Programu, zostali zobligowani do przyspieszenia prac związanych z jego wdrażaniem.

Wobec braku dalszych głosów, **Pani Joanna Skrzydlewska** dziękując wszystkim za udział w dzisiejszym posiedzeniu poinformowała, że kolejne spotkanie jest planowane w grudniu 2024 r. Zapewniła również, że zarówno konkurs dotyczący OZE, jak i inne konkursy, zostaną wkrótce rozstrzygnięte, co pozwoli osiągnąć zdecydowanie lepszy postęp we wdrażaniu Programu. Podziękowała także opiekunowi KE za obecność na dzisiejszym posiedzeniu i doceniając jego bardzo dobrą znajomość języka polskiego za wysiłek włożony przez niego w odpowiedzi na zadawane pytania, których udzielał w języku polskim.

Przewodnicząca
Komitetu Monitorującego
program regionalny Fundusze
Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027

Joanna Skrzydlewska
/podpisano elektronicznie/

Spis załączników do protokołu:

1. Porządek obrad;
2. Lista obecności;
3. Uchwała nr 13/24 Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
4. Uchwała nr 14/24 Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego+;
5. Uchwała nr 15/24 Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 w zakresie Funduszu Sprawiedliwej Transformacji;
6. Uchwała nr 16/24 Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 z dnia 19 września 2024 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla priorytetów pomocy technicznej w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027;
7. Prezentacja dot. przeglądu śródkresowego;
8. Prezentacja dot. zasad równościowych – podejrzeń naruszeń w 2023 r.;
9. Prezentacja dot. spełnienia warunków podstawowych w ramach FEŁ2027;
10. Prezentacja dot. stanu wdrażania FEŁ2027.

Przygotował: Sekretariat Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027

Łódź, dnia 31 października 2024 r.